

แนวทางการตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗
(Inspection Guideline)

ประเด็นที่ : Area based โรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ปี๒๕๖๗

หัวข้อ การแก้ไขปัญหาโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี เขตสุขภาพที่ ๗

ตัวชี้วัด : (ตัวชี้วัดภายใต้ประเด็น/หัวข้อ)

ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกันแก้ไขปัญหาโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี

คำนิยาม : การสนับสนุนการดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกัน แก้ไขปัญหาโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี หมายถึง การดำเนินงานของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๗ จังหวัดขอนแก่น กรมควบคุมโรค และศูนย์อนามัยที่ ๗ ขอนแก่น กรมอนามัยและหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนให้หน่วยงานระดับจังหวัดที่รับผิดชอบดำเนินการแก้ไขปัญหาพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี โดยมีภาคีเครือข่ายร่วมกันทบทวนสถานการณ์ วิเคราะห์ข้อมูล สภาพปัญหาที่เกิดจากโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีในพื้นที่ และนำมาวางแผนการดำเนินโครงการ และการกำกับติดตามเพื่อให้มีการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี โดยมีมาตรการในการดำเนินงาน คือ

- ๑) คัดกรองพยาธิใบไม้ตับในประชาชนอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป ที่มีประวัติเสี่ยงคือ เคยรับประทานอาหารประเภท ปลาน้ำจืดเกล็ดขาววงศ์ปลาตะเพียน ปลาชิว ปลาสร้อย แบบดิบหรือสุกๆดิบๆ และเมื่อพบผู้ติดเชื้อพยาธิใบไม้ตับ ให้การรักษาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ
- ๒) คัดกรองมะเร็งท่อน้ำดีในประชาชนอายุ ๔๐ปีขึ้นไปที่มีประวัติเสี่ยงคือ เคยรับประทานอาหารประเภท ปลาน้ำจืดเกล็ดขาววงศ์ปลาตะเพียน ปลาชิว ปลาสร้อย แบบดิบหรือสุกๆดิบๆ มีประวัติเสี่ยงเคยรักษาพยาธิใบไม้ตับ มีญาติสายตรงเป็นมะเร็งท่อน้ำดี ด้วยเครื่องอัลตราซาวด์
- ๓) จัดทำระบบบำบัดสิ่งปฏิกูลที่ถูกหลักสุขาภิบาล เพื่อตัดวงจรชีวิตของพยาธิใบไม้ตับสู่สิ่งแวดล้อม โดยสนับสนุนภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องให้มีการจัดทำบำบัดของเทศบาล อบต.หรือโดยผู้ประกอบการสุบสิ่งปฏิกูล อย่างน้อยจังหวัดละ ๑ แห่ง ผ่านคณะทำงานสาธารณสุขจังหวัด คณะทำงานสิ่งปฏิกูลมูลฝอยจังหวัด
- ๔) สนับสนุนให้มีการสร้างความรู้ด้านสุขภาพ (Health Literacy) โรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ในเด็กนักเรียน เยาวชน อาสาสมัครสาธารณสุข ผู้ประกอบการและประชาชน
- ๕) รณรงค์อาหารปลอดภัย ปลาปลอดภัยอย่างต่อเนื่องในพื้นที่ผ่านทุกช่องทางการสื่อสารตามบริบทพื้นที่
- ๖) บริหารจัดการส่งต่อผู้สงสัยมะเร็งท่อน้ำดี เข้าสู่กระบวนการวินิจฉัยรักษาอย่างเป็นระบบ และมีระบบการรับ-ส่งต่อ ผู้ป่วยจากโรงพยาบาลสู่ชุมชน มีหมอครอบครัวเข้าไปดูแลประคับประคองด้วยการแพทย์ผสมผสานทั้งแพทย์แผนปัจจุบันและแพทย์ทางเลือก
- ๗) รายงานการดำเนินงานผ่านฐานข้อมูล ตามระบบงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา รง ๕๐๖ หรือฐานข้อมูลของจังหวัด
- ๘) พัฒนานวัตกรรมและพัฒนาบุคลากรทางด้านสาธารณสุขในการป้องกันควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและการรักษามะเร็งท่อน้ำดี เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงการแก้ไขปัญหาพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี

ประเด็นการตรวจราชการที่มุ่งเน้น

เป้าหมาย	มาตรการที่ดำเนินงานในพื้นที่	แนวทางการตรวจ ติดตาม	ผลลัพธ์ที่ต้องการ
ประเด็นการตรวจราชการที่มุ่งเน้น รอบ 1			
จังหวัดมีแผนงานโครงการ แก้ไขปัญหาโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีปี 2567	จังหวัดจัดทำโครงการ ประกอบด้วยกิจกรรมในการดำเนินงานที่ครอบคลุมทุก มาตรการ และมีการจัดเตรียมงบประมาณรองรับการ	ประสานจังหวัดในการติดตาม โครงการที่ผ่านการอนุมัติ เพื่อ ตรวจสอบความครบถ้วนของ กิจกรรมดำเนินงานที่กำหนดตาม มาตรการ	1.จังหวัดมีโครงการแก้ไขปัญหาโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ซึ่งในโครงการ ประกอบด้วยกิจกรรมการดำเนินงานตามมาตรการที่

เป้าหมาย	มาตรการที่ดำเนินงานในพื้นที่	แนวทางการตรวจ ติดตาม	ผลลัพธ์ที่ต้องการ
	ดำเนินงาน		กำหนด
จังหวัดดำเนินงานได้ครบถ้วนตามแผนงานโครงการอย่างน้อยร้อยละ 50	จังหวัดดำเนินงานตามกิจกรรมและมาตรการดังกล่าวข้างต้นอย่างน้อยร้อยละ 50	-ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดในโครงการ รวมทั้งปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไข	2.จังหวัดดำเนินงานได้ตามที่ระบุใน small success รอบ 6 เดือน
เกิดกลไกการพัฒนาระบบฐานข้อมูล OV/CCA ระดับเขต	-ประชุมคณะทำงานระดับเขต ฯ -ข้อตกลงร่วมในการพัฒนาระบบฐานข้อมูล OV/CCA ระดับเขต	-ติดตามรายงานการประชุม	มีแนวทางการเชื่อมโยงฐานข้อมูล OV และ CCA ภายในเขตสุขภาพที่ 7
ประเด็นการตรวจราชการที่มุ่งเน้น รอบ 2			
จังหวัดดำเนินการได้ครบถ้วนตามแผนงานโครงการอย่างน้อยร้อยละ 85	จังหวัดดำเนินงานตามกิจกรรมและมาตรการดังกล่าวข้างต้นอย่างน้อยร้อยละ 85	-รายงานผลการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดในโครงการ รวมทั้งปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไข	1.จังหวัดดำเนินงานได้ตามที่ระบุใน small success รอบ 9 เดือน
จังหวัดดำเนินการได้ครบถ้วนตามแผนงานโครงการอย่างน้อยร้อยละ 100	จังหวัดดำเนินงานตามกิจกรรมและมาตรการดังกล่าวข้างต้นอย่างน้อยร้อยละ 100	-รายงานผลการดำเนินงานในภาพรวมของโครงการ รวมทั้งปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไขและข้อเสนอแนะ	1.จังหวัดดำเนินการได้ตามที่ระบุใน small success รอบ 12 เดือน 2.จังหวัดดำเนินการตามกิจกรรมได้ครบถ้วนตามแผนงานโครงการได้ร้อยละ 100
พื้นที่นำร่องของจังหวัดมีการบันทึกข้อมูล OV/CCA ที่สามารถเชื่อมโยงในโปรแกรมระดับเขต	-จังหวัดและเขตมีการประชุม ออกแบบและพัฒนาโปรแกรมเชื่อมโยงข้อมูล OV/CCA -มีการทดลองการใช้โปรแกรมในพื้นที่นำร่อง	- ติดตาม ประเมินและพัฒนาโปรแกรม	มีโปรแกรมการบันทึกที่เชื่อมโยงข้อมูล OV/CCA ระดับเขต

Small Success

ประเด็น (มาตรการดำเนินงาน)	Small Success พยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ปี 2566			
	3 เดือน	6 เดือน	9 เดือน	12 เดือน
คัดกรองพยาธิใบไม้ตับในประชาชนอายุ 15 ปีขึ้นไป	- มีการทบทวนสถานการณ์ วิเคราะห์ข้อมูล สภาพปัญหาที่เกิดจากโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีในพื้นที่ -กำหนดพื้นที่เป้าหมายใน	- เก็บรวบรวมและตรวจสอบความครบถ้วนถูกต้องของข้อมูล -จัดทำสถานการณ์ และปัญหาอุปสรรค		

ประเด็น (มาตรการดำเนินงาน)	Small Success พยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ปี 2566			
	3 เดือน	6 เดือน	9 เดือน	12 เดือน
	การดำเนินงาน -ตรวจคัดกรอง พยาธิใบไม้ ตับในประชาชนอายุ 15 ปี ขึ้นไปที่มีประวัติเสี่ยง เมื่อ พบผู้ติดพยาธิให้การรักษา และปรับเปลี่ยนพฤติกรรม สุขภาพ ร้อยละ100 ของ พื้นที่เป้าหมาย (16,000ราย)			
คัดกรองมะเร็งท่อน้ำดีกลุ่มอายุ40ปีขึ้นไปด้วยอัลตราซาวด์	- ทบทวนสถานการณ์และ วิเคราะห์สภาพปัญหา -กำหนดเป้าหมายและวาง แผนการดำเนินงาน	-คัดกรองมะเร็งท่อน้ำดีใน ประชาชนอายุ 40 ปีขึ้นไป ที่มีประวัติเสี่ยง ด้วย เครื่องอัลตราซาวด์ อย่าง น้อยร้อยละ30 ของ กลุ่มเป้าหมาย	-คัดกรองมะเร็งท่อน้ำดีใน ประชาชนอายุ 40 ปีขึ้นไป ที่มีประวัติเสี่ยง ด้วย เครื่องอัลตราซาวด์ อย่าง น้อยร้อยละ 75 ของ กลุ่มเป้าหมาย	-คัดกรองมะเร็งท่อน้ำดี ในประชาชนอายุ 40 ปี ขึ้นไปที่มีประวัติเสี่ยง ด้วยเครื่องอัลตราซาวด์ ร้อยละ95 ของ กลุ่มเป้าหมาย
การขับเคลื่อนการจัดทำระบบบำบัดสิ่งปฏิกูลที่ถูกหลักสุขาภิบาลและการบริหารจัดการระบบ	-สำนักงานสาธารณสุข จังหวัด ศูนย์อนามัย ทบทวนสถานการณ์และ วิเคราะห์ข้อมูล -สำนักงานสาธารณสุข จังหวัด ศูนย์อนามัยจัดทำ แผนงานโครงการรองรับ การขับเคลื่อนการจัดทำ ระบบบำบัดสิ่งปฏิกูล	-สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดและศูนย์อนามัยมี กระบวนการขับเคลื่อน การจัดทำระบบบำบัดสิ่ง ปฏิกูลที่ถูกหลักสุขาภิบาล ขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น -เทศบาลนคร เทศบาล เมือง เทศบาลตำบล ร้อย ละ 50 มีข้อกำหนด ท้องถิ่นในการจัดการสิ่ง ปฏิกูลและนำไปบังคับใช้ ในการดำเนินงาน -เทศบาล อบต.อย่างน้อย 4 แห่ง มีนโยบายในการ จัดทำระบบบำบัดสิ่ง ปฏิกูล มีการประชุม มอบหมายสั่งการแก่ ผู้รับผิดชอบ	-เทศบาล อบต.อย่างน้อย 4 แห่ง มีแผนและ งบประมาณในการ ก่อสร้างระบบบำบัดสิ่ง ปฏิกูล ดำเนินการประชุม จัดทำแผนก่อสร้างฯ และ บรรจุแผนก่อสร้างฯใน แผนของ อปท. -พัฒนาศักยภาพองค์ ความรู้ เรื่องผลกระทบต่อ สุขภาพและการจัดการสิ่ง ปฏิกูลที่ถูกหลักสุขาภิบาล แก่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นและผู้ประกอบการ รถสูบล้างสิ่งปฏิกูล	เทศบาล อบต.จัดทำ ระบบบำบัดสิ่งปฏิกูล ถูกหลักสุขาภิบาล เพื่อ ตัดวงจรพยาธิใบไม้ตับ อย่างน้อย จังหวัดละ 1 แห่ง หรือมีระบบบำบัด สิ่งปฏิกูลในภาพรวมทั้ง เขต อย่างน้อย 4 แห่ง -เทศบาลและอบต. ร้อย ละ 50 มีข้อกำหนด ท้องถิ่นในการจัดการ สิ่งปฏิกูลและนำไป บังคับใช้ในการ ดำเนินงาน
ดำเนินการจัดการเรียนการสอนเรื่อง OVCCA ในโรงเรียน	-ทบทวนข้อมูลและ วิเคราะห์สถานการณ์ -มีกิจกรรมรองรับการ ขับเคลื่อนการดำเนินงาน ด้านการจัดการเรียนการ สอน -กำหนดโรงเรียนเป้าหมาย ในการจัดการเรียนการ	- ดำเนินการจัดการเรียน การสอน เรื่อง OVCCA อย่างน้อยร้อยละ 50 ของ โรงเรียนเป้าหมาย	- ดำเนินการจัดการเรียน การสอน เรื่อง OVCCA อย่างน้อยร้อยละ 80 ของ โรงเรียนเป้าหมาย	- ดำเนินการจัดการเรียน การสอนเรื่อง OVCCA ครอบคลุมร้อยละ 90 ของโรงเรียนเป้าหมาย

ประเด็น (มาตรการดำเนินงาน)	Small Success พยาธิใบไม้ดับและมะเร็งท่อน้ำดี ปี 2566			
	3 เดือน	6 เดือน	9 เดือน	12 เดือน
	สอนและวางแผนการดำเนินงาน			
รณรงค์อาหารปลอดภัย ปลาปลอดภัย	-มีกิจกรรมและงบประมาณรองรับการขับเคลื่อนการดำเนินงาน -กำหนดพื้นที่เป้าหมาย -มีแผนการดำเนินงาน	-รณรงค์อาหารปลอดภัย ปลาปลอดภัยอย่างต่อเนื่องในพื้นที่ผ่านทุกช่องทางสื่อสารตามบริบทพื้นที่ ร้อยละ50 ของพื้นที่เป้าหมาย	-รณรงค์อาหารปลอดภัย ปลาปลอดภัยอย่างต่อเนื่องในพื้นที่ผ่านทุกช่องทางสื่อสารตามบริบทพื้นที่ ร้อยละ80 ของพื้นที่เป้าหมาย	-รณรงค์อาหารปลอดภัย ปลาปลอดภัยอย่างต่อเนื่องในพื้นที่ผ่านทุกช่องทางสื่อสารตามบริบทพื้นที่ ร้อยละ95 ของพื้นที่เป้าหมาย
ระบบการวินิจฉัยดูแลรักษาและส่งต่อผู้ป่วยมะเร็งท่อน้ำดี	-กำหนดแนวทางในการวินิจฉัย ดูแลรักษาและส่งต่อผู้ป่วยมะเร็งท่อน้ำดี -วางแผนในการดำเนินงาน	ร้อยละ50 ของผู้ที่สงสัย CCA ได้รับการส่งต่อ CT scan	ร้อยละ70 ของผู้ที่สงสัย CCA ได้รับการส่งต่อ CT scan	ร้อยละ85 ของผู้ที่สงสัย CCA ได้รับการส่งต่อ CTscan
พัฒนาสถานประกอบการปลา ร้าปลา ส้ม	-วิเคราะห์สถานการณ์และปัญหาพื้นที่ -รวบรวมข้อมูลสถานประกอบการปลา ร้าปลา ส้มในพื้นที่ -กำหนดกิจกรรมและพื้นที่เป้าหมาย งบประมาณ และแผนการขับเคลื่อนการดำเนินงาน	-จัดทำฐานข้อมูลสถานประกอบการปลา ร้าปลา ส้มในพื้นที่ -พัฒนาสถานประกอบการเป้าหมาย ได้ร้อยละ 30	-พัฒนาสถานประกอบการได้ร้อยละ70 ของเป้าหมาย -ดำเนินงานตามกิจกรรมได้ครอบคลุมร้อยละ50	-สถานประกอบการนำร่อง 1 แห่ง/จังหวัด -ดำเนินตามกิจกรรมได้ครบถ้วนร้อยละ95
การบริหารจัดการฐานข้อมูล OV/CCA	-มีแผนร่วมโครงการขับเคลื่อนการดำเนินงาน การจัดทำฐานข้อมูล OV/CCA เขต -ร่วมประชุมคณะทำงานระดับเขตฯ -ร่วมจัดทำข้อตกลงในการพัฒนาระบบฐานข้อมูล OV/CCA ระดับเขต	-จังหวัดและเขตมีการประชุมออกแบบและพัฒนาโปรแกรมเชื่อมโยงข้อมูล OV/CCA	-มีการทดลองการใช้โปรแกรมในพื้นที่นำร่อง	-มีการติดตามประเมินผลและพัฒนาโปรแกรม

ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้อง ไม่มี

สูตรคำนวณตัวชี้วัด (กรณีวัดเชิงปริมาณ) ไม่มี

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: กรมควบคุมโรค สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 จังหวัดขอนแก่น

กรมอนามัย ศูนย์อนามัยที่ 7 ขอนแก่น

ผู้ประสานงานตัวชี้วัด

ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน	หมายเลขโทรศัพท์ /e-mail address	ประเด็นที่รับผิดชอบ
1.ดร.เสาวลักษณ์ คัชมาตย์	นักวิชาการสาธารณสุข ชำนาญการพิเศษ สำนักงานป้องกันควบคุม โรคที่ 7 จ.ขอนแก่น	โทรศัพท์: 089-8400699 e-mail: saowaluxkutchamart@gmail.com	การสนับสนุนการ ดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกัน แก้ไขปัญหาโรค พยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี
2.นางวาทีณี แจ่มใส	นักวิชาการสาธารณสุข ชำนาญการพิเศษ ศูนย์อนามัยที่ 7 ขอนแก่น	โทรศัพท์: 089-416-6198 e-mail: watinee_08@yahoo.co.th	การสนับสนุนการจัดระบบ สุขภาพ บริหารจัดการสิ่ง ปฏิภูลเพื่อตัดวงจรพยาธิ ใบไม้ตับ โดยจัดให้มีบ่อ บำบัดสิ่งปฏิภูล
3. นส.สุมาลี จันทลักษณ์	นักวิชาการสาธารณสุข ชำนาญการ สำนักงานป้องกันควบคุม โรคที่ 7 จ.ขอนแก่น	โทรศัพท์: 081-570-4877 e-mail: leepid3@gmail.com	การสนับสนุนการ ดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกัน แก้ไขปัญหาโรค พยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี
4.นางสาวสุภาพร ทันทา	นักวิชาการสาธารณสุข ปฏิบัติการ สำนักงานเขตสุขภาพที่ 7	โทรศัพท์: 0924234596 E mail: upapomtanta@gmail.com	สรุปภาพรวม

ผู้กำกับดูแลตัวชี้วัด

ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน	หมายเลขโทรศัพท์ /e-mail address
1.นายสมาน พุตระกูล	ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 จ. ขอนแก่น	โทรศัพท์: 081 792 0202 e-mail: smanf22@gmail.com
2.นายหัสชา เน้อยทอง	นายแพทย์เชี่ยวชาญ (ด้านเวชกรรมป้องกัน) รองนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม	โทรศัพท์: 085 005 4505 e-mail: hutsacha@gmail.com
3.นางสุพัตรา สิมมาทัน	รักษาการนักวิชาการสาธารณสุขเชี่ยวชาญ รองผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 จ.ขอนแก่น	โทรศัพท์: 082 316 9194 e-mail: supattra5264ple@gmail.com
4.นางจิรา ศักดิ์ศิธร	รักษาการนายแพทย์เชี่ยวชาญ รองผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 จ.ขอนแก่น	โทรศัพท์: 081 633 0549 e-mail: jirasaksa@gmail.com
5.นายธราวิทย์ อุปพงษ์	นายแพทย์ชำนาญการพิเศษ รองผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 จ.ขอนแก่น	โทรศัพท์: 089 202 3796 e-mail: t.ouppapong@hotmail.com
6.นายกิตติพิชญ์ จันท์	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ รองผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 จ.ขอนแก่น	โทรศัพท์: 084 519 9811 e-mail: Somjunt2002@hotmail.com

หมายเหตุ สามารถเพิ่มเติมรายละเอียดอื่นๆ ที่สำคัญและจำเป็นได้ตามดุลยพินิจของ กกก. กำหนดประเด็นแต่ละประเด็น